

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1·50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2·50

«Esos periódicos parecen salidos del Infierno»

(De la Pastoral)

LA REDACCIÓ DE LA CAMPANA DE GRACIA. (Vista del natural, presa á través dels cristalls del palacio del bisbe.)

S'està realitzant en diversos punts de la nació una campanya enèrgica demanant la supressió de la contribució de consums.

Mentre per una part els culliters de vi tenen els sellers plens, els habitants dels principals centres de població no'n poden beure, á causa dels drets d'entrada excessius que 'ls imposan las vigents tarifas.

Bé s'han queixat de aquesta anomalía 'ls representants de las comarcas vinícolas, reunits á Olotense; pero com si res: els poders públics ni més se 'ls escuchan. Sols en Sagasta ha mostrat, segons sembla, algun enfado, al veure que alguns dels individuos que prengueren part en el meeting eran diputats de la majoria, entre 'ls quals s'hi contava 'l nostre Pere Grau. Ja veurà quina fregada d'

orellas li dona l'home del tupé 'l dia que 'l vejal. Y li estarà bé. Qui s'afilia en la majoria ja sab lo que li toca; obheir al que'se y deixarse de pamplinas. Ó sino perque s'hi afilia.

En Canalejas que també hi va pendre part, sortí al final del seu discurs ab una frase molt bonica. «Dios—va dir—es creador de las criaturas. El pueblo es creador de los gobernantes.

Així es lo que hauria de ser, pero no lo qu' es en realitat. Així y tot podia haver afegit en Canalejas: —Y los gobernantes son los reventadores del pueblo.

Uns tons mes radicals ofereix el meeting celebrat á Borja. En ell hi va pendre part en Paraíso, diuent entre altres coses als agricultors allí reunits:

«Teniu en compte que tot serà inútil, si no 'us mostréu decidits á tot, y si 'l govern no sab qu'en un dia donat esteu resolts á calar foch á totes las casetes de consums.

Desgraciadament, per aquestes coses els mistos de la Cerillera, per mes que's freguin no s'encenen. Fá una humitat qu' espanta.

Y en tant las classes populars, sobre qual alimentació pesa principalment l'odiosa contribució de consums ja fá molt temps que no poden viure. Y en

Sagasta y en Silvela y tots els homes de la llopada que monopolisan el pressupost del Estat diuen y repeteixen que no pot suprimir la contribució dels consums, mentres no s' trobi un altre tribut ab que reemplassarla.

Ultimament en Sagasta ha fet una broma de las sévases, diuent:—Pot ser anantia rebaixant de un deu per cent cada any, al cap de deu anys la tindriam fora.

Sembla que l' home del tupé te por de que trets els consums de cop y abaratis els aliments, el poble endarrarit de gana, faria un excés de menjar y s'enfitaria.

Un dels pochs ministres que fan algo, es sens dupte en Romanes.

La disposició que acaba de pendre conferint al Estat el pago dels mestres de primera ensenyansa, revela quan menos el bon desitj de que la immensa majoria dels mestres espanyols cobrin ab més puntualitat que fins ara, y no tinguin de ser víctimas de cacichs y arcaldes.

Tot lo que tendeixi á assegurar dignament el pà de aquests modestos funcionaris, significa un pas que 'dona en el camí de la regeneració. Cert que l' pas es petit, dat lo molt que 'ns falta caminar en care pera posarnos al nivell dels pobles mitjanament civilisats, que ffan en la instrucció la seva importancia y l' seu porvenir; pero bò es que hi haja sagut un ministre capás de donar-lo.

Ell mateix se proposava introduhir l' ensenyansa de la Constitució del Estat en las escolas de primeras lletres; pero 'ls seus companys li han tret del cap. No 'n faltarà d' altra sino que hasta 'ls noys d' estudi se fessen càrrec de que 'ls nostres governants faltan á la Constitució cent vegades cada dia!

PEP BULLANGA.

XAFARRANXO DE COMBAT

A l' tenim entre nosaltres armat de punta en blanch pera renyir rudas batallas contra el progrés, la libertat y la civilisació moderna.

Així ho ha declarat clara y paladínam en una pastoral interminable, de més de 100 páginas de llitra menuda y compacta, que per llegir-la superficialment se necessita perdre un quart de jornal, tant lluny de aquell istil evangèlic concís y granat qu' en pocas paraules esculpeix las màximes de la moral cristiana al alcans de totes las intel·ligencies, com son lluny la veritat del error, l' amor que atrau de l' odi que repeleix.

Cert que per donar visos de justificació á la pretensió insensata de combatre al progrés, á la llibertat y á la civilisació moderna, se necessita buidar alguns tinters de tinta corrosiva y espatriar no pocas plomas. Y encare així no s' logra sempre demostrar la tessí, per més sofismes que s' acumulin al efecte.

L' Eminentissim, pensant enfilar-se fins al pináculo de la ciència eclesiàstica infalible desde l' alt puesto oficial en que l' ha collocat la mala sombra de 'n Sagasta, s' ha posat á l' altura de qualsevol rector de fora, de aquells que pujan cada diumenge al cebell místich pera vomitar sos insultos contra l' mon que viu y progressa, contra l' sér humà que fa us de la rahó y pensa lliurement, contra la premsa que combat les preocupacions de un fanaticisme enervant, causa dels atras i de l' imbecilitat del nostre poble. Ja' s coneix que baixa de la Seu d' Urgell. Prelat de Barcelona, la ciutat més populosa y adelantada d' Espanya, apareix com un humil deixeble de 'n Sardà y Salvany, l' autor famós de *El liberalismo es peccado*, qui ab rahó podrà dir:—Si als meus deixebles els fan cardenals, á mí á lo menos haurian de ferme Papa.

Perque en el llibre de aquell místich foliculari es ahont ha anat l' Eminentissim á beure la estrafalaria doctrina que informa la seva pastoral d' entrada, en la qual, declarantse partidari de la pau y aspirant á estableixi en la seva diòcessis, no hi ha conviccions honrades que no fereixi, ni sentiments dignes que no insulti, donant tortura als textos evangèlics.

Segons ell, tots els mals que affigieixen á la humanitat desde la intranquil·litat del home ansiós, que cumplint la seva missió sobre la terra lluita pel progrés social, fins la bojeria del malvat que dispara bombas de dinamita, son frufts naturals de la llibertat y de la civilisació moderna. El remey contra aquests mals el posseeix únicament la Iglesia catòlica, no ja sols ab las seves doctrinas encaminadas á regir las ànimes pel camí de la moral y la virtut entesas á sa manera, sino ab la seva intervenció directa sobre tots els ordres de la vida material.

Perque tota autoritat emana de Deu, així ho estableix la *revelació*, y com ells tenen la representació de Deu sobre la terra, ells sols han d' exercir-la. Passan pera donar al Céssar lo qu' es del Céssar, en tant que l' Céssar s' avingui á posarse baix el seu absolut domini.

Si l' Céssar, ó sigui l' Estat, se desentén d' ells, tot catòlic que vulga salvarse, no ve obligat á cumplir las lleys qu' estiguin en contradicció ab las seves pretensions.

Pera defensar questa doctrina de perturbació y de rebeldia contra 'ls drets y 'ls furs legítims de la potestat civil, un govern com el de 'n Sagasta ha enviat á Barcelona al Eminentissim, concedintli l' alternativa de autoritat eclesiàstica. De aixó si que se 'n pot dir senyarse y treure's els ulls.

Cert qu' es d' esperar que l' Eminentissim, tot y censurant á las autoritats y fins á las institucions que sostenen lleys en son concepte tan depravadas com las que consagran la tolerància de cultes, la llibertat d' ensenyansa, de reunio y de associació, la lliure emissió del pensament, la llibertat de la premsa y 'l sufragi universal, empleará termes res-

pectuosos, ben distints dels insolents de que 's val pera condemnar á determinats periódichs, que cita els seus noms y entre 'ls quals hi coloca en primer terme á LA CAMPANA DE GRACIA.

Alguna diferencia hi ha de haver entre 'ls que *pagan* y 'ls que *pegan*.

En efecte: per arremetre contra nosaltres no s' hi descalsia. Ens diu qu' ensalsém els vics més repugnats y escarníam la virtut y l' honradés; que fomen-té las discordias socials, atiant las tentatives de saqueig é incendi en moments de perturbació per nosaltres promoguda; qu' ensenyém al poble que dos y dos son cinc; que som pornogràfichs y que semblén sortits del infern. No diu que aném á la Rambla á fer rellojes y porta monedes, pero metafòricament pregunta á sos fidels devots: «Qué faríau vosaltres ab els que volgessent robarvos las joyas que aportaren en matrimoni las vostras esposas?»

Tot aquest verí acumulat contra determinats periódichs, quals títuls cita expressament demostra que per ells tan sols va decidir-se á escriure la llarga y empalagosà pastoral, lo qual revela dos coses: ó bé la peteissa del sèt espirit ó bé la nostra importància extraordinaria. Si es lo primer, el compadeixém cristianament. Si lo segon, tenim dret á enorgullir-nos de haver merescut las seves diatribas.

Condemni's tan com vulgú, prenen conceill dels seus odies episcopals; desfermí sobre nosaltres á la llopada reaccionaria del clero secular, regular y bastant irregular (que de tot n' hi ha), de las associacions més ó menys catòlicas que per aquí se la campan ab més ó menos fortuna; no 'ns deixi moment de soscsegó; però tinga la seguretat de que sabréns defendernos. Las excomunións, á qui té la naturalesa batalladora com nosaltres, li fan l' efecte de reconfortants: donan alé al esperit y esforç al bras. Defensem la causa de la llibertat humana, de l' emancipació del esperit, del lliure-pensament, del progrés y de la civilisació moderna y no 'ns fan per els apaga-llops de la reacció teocràtica. Ridícul fora preveure apagar ab ells la llum del sol.

Així donchs, aquí 'ns té, sempre desperts y ardorosos, en la bretxa y armats fins á les dents, y si l' Eminentissim s' ha arribat á figurar qu' ha d' axafarnos, volém que li consti per ara y sempre, que altres lluitants més tremendes hem sagut de sostener, y que davant nostre de més valents y poderosos qu' ell n' hem vistos.

Y ara perque no puga taixarnos de perdonar vidas, amenassant y no pegant, y per ferli veure que tenim bona intenció, previnguis, que aném á respondre á la seva ratxada d' insolencias, ab una canonada Péngula, si vol, com una canonada d' avis.

Concebíam nosaltres que 'tinguin las ideas que sustenta l' Eminentissim en la seva farragosa pastoral, y fins si las professava de bona fé y al emetre-les las despullava de insolencias y conceptes agressius, liberals som al cap-de-vall, y sabréns respectarlas.

Pero la bona fé en la professió de tota doctrina s' ha de demostrar prácticament, no ab paraulas que 'vent s' emporta, sinó ab actes y fets exemplars.

Y així precisament es lo que no sab fer l' Eminentissim.

Prescindiré de la seva pomposa entrada á Barcelona, negació flagrant de la humilitat y la senzillesa evangèlica, de las quals va donar un exemple admirable el redemptor del mon, entrant a Jerusalem á caball de un burro... Ens basta haver vist al Eminentissim en el per ell tan solemne instant, rodejat per tota la cásila de àngels custodis del desordre públic, ab sas caras patibularias y sos groixuts garrots... Ens basta sobre tot haver vist als núvols del cel que hi plovian de riure, empastificant el vermelló que adornava las galtas dels palafreners y lacayos de la carrossa... Sens dupte per decret de la fatalitat se demosta á cada punt que de lo sublim á lo ridícul no hi ha mes que un pas.

Prescindiré també de que un dels primers actes del Eminentissim al pendre possessió del seu elevat càrrec consistís en reunir á totas las autoritats de Barcelona al entorn de la seva opípara taula, fent-los-hi saborejar els primors y las exquisitats de la cuyna moderna, ab tot y ser la ciència culinària un ram de la moderna civilisació qu' ell anatematiza... No faré resaltar qu' en materia mandatutoria y estomatocal, ell, l' Eminentissim, el fill de un pobre sa-

bater, l' hoste humil de la Casa de Infants órfens, primer se recordés dels poderosos que dels pobres.

La contradicció flagrant entre las doctrinas y 'ls actes del Eminentissim, té un carácter mes fonamental que aquestas imprecacions, descuys ó petulancies propias al fi de tot poll reviscolat.

Y en virtut de aqueixa contradicció, que aném á posar de relleu en breus paraules, quedará palmariamet demostrat que l' autor de la pastoral, motiu de las presents ratllas, si pretén sostener las doctrinas que la informan, haurà de reconeixer qu' està completament desautoritat pera exercir el càrrec episcopal ni en aquesta nisen cap mes diòcesis de la nació espanyola.

En efecte: desde l' moment que defensa y sosté que l' autoritat emana exclusivament de Deu, no pot exercir un càrrec públic que li ha sigut conferit en lo seu origen per un poder civil, que segons las lleys del Estat emana de la voluntat del poble.

Podrà exercirlo enborbona si reconeix la legitimitat de la Constitució vigent; pero ell la condemna, desde l' moment que senyala com á causa de pecat, escàndol, perturbació de la pau y desordre social las llibertats en ella estableties y reconegudas. Ell, millor que ningú, ha de reconeixer que no 's pot servir al mateix temps á Deu y al diable.

Y molt menos quan aquests serveys se pagan per l' Estat ab bonas monedes, qu' ell se presta á cobrar, y que si creya realment lo que predica, haurà de cremarli 'ls mans, al llegar en elles la inscripció: «*Alfonso XII ó Alfonso XIII por la gracia de Dios* (fins aquí, bé) REY CONSTITUCIONAL DE ESPAÑA.

A veure qu'perquè no las llença aqueixas medallas de cinch pessetas que semblan encunyadas al infernal pel Lucifer del liberalisme?

Acàs no diu en la seva pastoral que la constitució vigent, que comparteix amb la gracia de Deu la legitimitat del poder real, es una constitució impia desde l' moment que consagra un gran número de llibertats democràtiques, que l' Iglesia no pot admetre?

Perquè donchs, ell, l' Eminentissim, de totes aquestes llibertats odiades, no ha de admetre sino la de cobrar el sou que correspon á la seva elevada gerarquia?

Així, vestit de púrpura, y embutxant tranquilament una suma importantíssima, verdader *bocat de cardinal*, fa de bon aconsellar á las mansas ovelles del seu remat, en el sentit de que neguin la seva obediència á las lleys del Estat qu' estiguin en contradicció amb las aspiracions de la Iglesia; fa de bon dir's-hi, qu' en cas de persecució per la seva rebeldia, tingan valor per imitar els grans exemples dels primers màrtirs del cristianisme.

Molts de aquests rebenen raigs de metall fos per la boca. La civilisació moderna ha volgut que 'ls successors dels apòstols, per tot martiri, rebessin raigs de metall amonetad per las butxacas, en càstic al traball que 's prenen de odiarla y maleirla.

O qui sab si ab la satànica intenció de ferlos contradir, fins anular ab els seus actes l' eficacia de las seves predicacions, y demostrar pràcticament, que hasta per ells, en aquest mon d' explotacions iniquas, no hi ha mes Déu que 'l bedell d' or.

P. K.

BATALLADAS

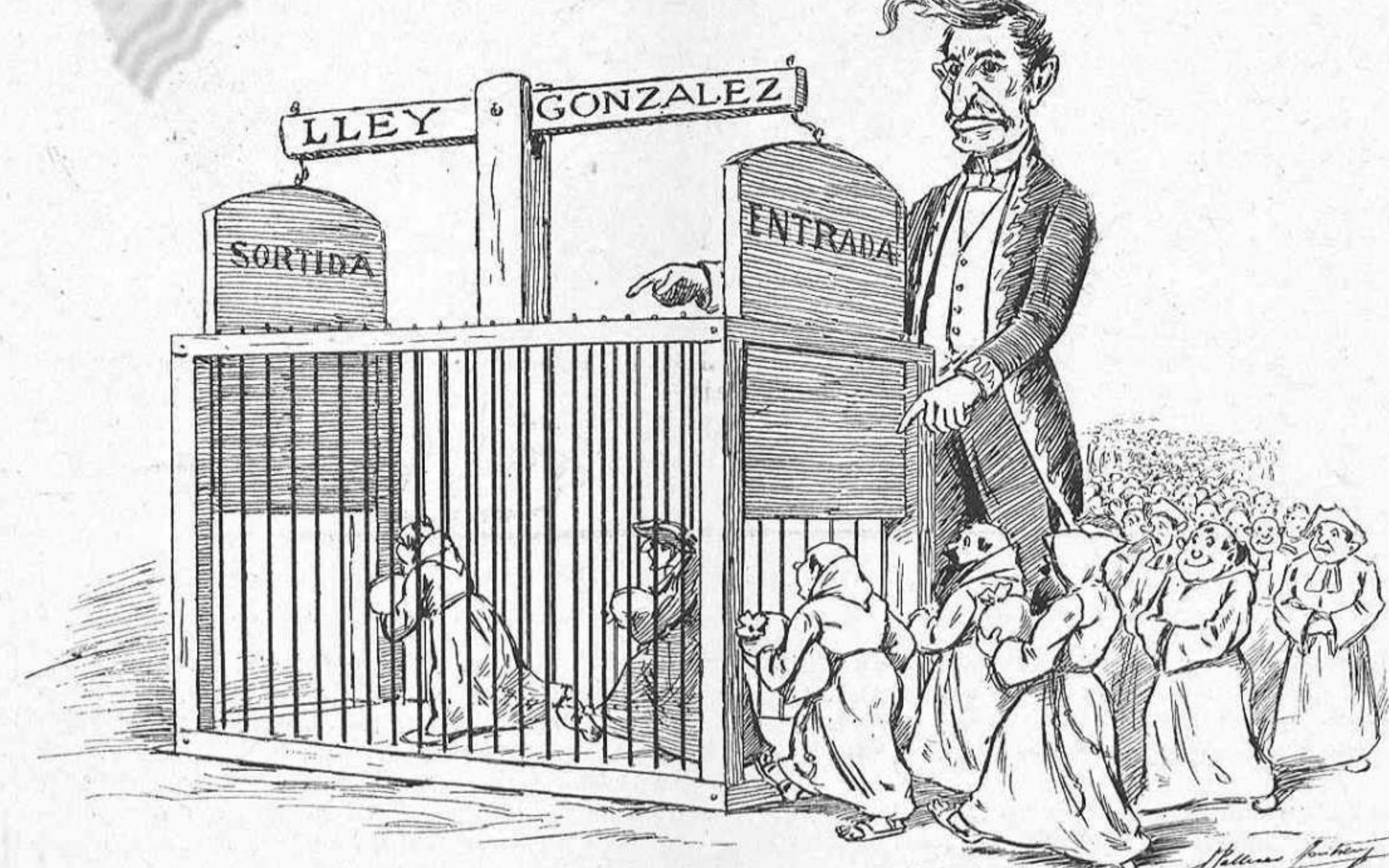
o es fluixa la carrera de baquetas que dona la premsa liberal al Eminentissim, per la seva pastoral, y á n' en Sagasta per la poca latxa de haverlo nombrat bisbe de Barcelona.

Tothom á una reconeix que ha sigut un acte impolítich, y mes en los actuals moments en que s' agita ab mes passió que may la qüestió religiosa.

Pero en Sagasta es així: li agrada crear conflictes y no pera resoldre'ls, sino pera fastidir al país que l' aquanta.

En Socías havia donat ordre de que 's vigilés ab molt cuidado al Duch de Solferino... Y en efecte, la polícia no va donar compte de la seva escapatoria fins que va ser á Fransa.

Un govern del genero xich

que se van los frailes
de cualquier manera...
(De La Gran-Vida.)

No serà per falta de volúm que s' esquitllés sense veure'l. Pero per la policia de 'n Miqueló's devia inventar aquell ditxo de la terra: «Passa bou per bes tia grossa.»

Datos pera l' història.

El rey Alfonso XIII va ajudar, com un escolanet de amén l' última missa que á Sant Sebastián va celebrar el Nunci.

El divendres de la setmana passada la reina regent y 'ls seus fills varen passar la tarde en un convent de monjas carmelites de la capital de Girona.

Els comentaris á n' aquests datos se deixan integros al criteri dels futurs historiadors.

Aquell centre federal del carrer del Hospital s' ha hagut de disoldre venentse 'ls mobles, á causa de l' ultima evolució del divino Vallés.

Es una baixa que sentím ab tota l' ànima, y en especial per la causa que l' ha motivada... una especie de ganivetada de traidor.

Temps enrera va morir L' Autonomia que baixa la direcció del fill de 'n Pi y Margall, hostilisava tot sovint als regionalistes per las tendencias reaccionaries.

En substitució á L' Autonomia, se publica ara un semanari titulat *El Federalista*, l' qual reb las inspiracions directes del divino Vallés. Y á fe que s' coneix de una hora lluny.

Y sino jutjin vostés mateixos per la mostra.

S' efectua l' 15 de setembre una manifestació catalanista, en la qual hi prenen part no pochs carlins sense amagar la cara, y á *El Federalista* li cau la barba de gust, y dona compte del acte ab una llarga ressenya.

El dia 29 del mateix mes se celebra la gran manifestació republicana, conmemorativa de la Revolució de setembre, en la qual hi prenen part un gran número de fedats, fent gala de la seva significació y *El Federalista* aquesta es l' hora que no 'n ha dit una paraula.

Vallés y Ribot purl... Es á dir: *divino! divino!*

Un fet digne de inmortalisar en un gran quadro al oli, que podrà portar el següent títol: «ESPAÑA ANY I DEL SIGLE XX.»

L' escena en el carrer de Santiago de Valladolid, mentre passa la professió del Rosari organisada pels frares dominics. Un soldat se la mira sense descubrirse, y un frarot se li tira á damunt fet una fiera y li esquerra l' uniforme.

Veritat que l' succès resulta edificant?

Sí: perque mes que un fet aïslat es un símbol, y un símbol profètic.

No 's ha volgut acabar ab las faristelas monàsticas, y aquestas acabaran á la nació.

Y la prova es que ja s' atreveixen á tot, fins á atacar á la força pública, al exèrcit, que no 's rebaixa fent, al seu pas, el mes humiliant del acataments.

CARGAS DE FORA

TARRAGONA, 7 de octubre.
El passat divendres tingué efecte l' enterro de D. Pere Anton Terres, celebrat poeta, pero molt desacreditat polítich. La comitiva passà pel mitjà de la Rambla de Sant Joan; pero al arribar á la de Castelar el cotxe fúnebre y el corteig trencaren per la carretera: en cambi '

La «huelga» dels mestre de casas

POTSER mai s' havia presenciat a Barcelona una *huelga* mes general y mes ordenada. Tots els obrers, lo mateix els de l' associació que 'ls que no estaven associats, han pres part en la mateixa, demanant a una:

Primer: les 8 hores de jornada.

Segon: que 'l pago de sos jornals s' efectuhi en las obras ahont traballin.

Alguns patrons, desde bon principi acceptaren las pretensions dels operaris; no obstant, aquests es suplicaren que tinguessen suspesas las obras, á fi de que la *huelga* signés general, fins y á tant que lo qu' ells han concedit ho concedeixin tots, com no podrá menos de succehir, dat lo just de sus aspiracions y la forsa moral que 'ls ha prestat l' opinió pública.

Nosaltres els felicitém anticipadament pel seu triunfo.

Dignes d' ell s' han fet ab la seva conducta tan energica com sensata, tan resolta com mesurada.

Si alguna cosa 'ls ha de satisfer, es un eloquent alegat qu' en favor de sus pretensions publica un patró, el conegut constructor D. Juli Marí, en *La Publicidad* del dimars, edició del vespre. Coneixam al Sr. Marí com un empressari d' obres intelligent y com un home de cor en tota l' extensió de la paraula, y aquestas dos condicions ha posat de relleu en son eloquent escrit. Patrons podrà haverhi que 's neguin á seguir els seus consells; pero ningú s' atrevirà may á contradir els seus arguments, ni á contrariar l' expansió dels seus sentiments favorables á millorar en tot lo possible la sort del operari.

Sentim no disposar d' espai bastant pera reproduir íntegrament aquest hermó escrit, que 'l considerém una obra de pau, de concordia y de verdadera armonía entre tots els elements que contribuixen al art de la construcció.

El Sr. Marí dona la nota justa de la *huelga*, fent veure lo penós y mal recompensat qu' es l' ofici de mestre de casas, de qual jornal se 'n desconta lo correspondent als días festius, els de pluja y de glasa das, quedant reduxit á una miseria. Reconeix qu' es una vergonya que al fi de la senmanya s' obligui als paletes a fer á voltas una llarga caminada per anar á cobrar el salari, forsantlos á fer qua, com si anessin á percibir una limosna y no l' pago de un servay. Fá avinent que altres elements de la construcció en relació ab els paletes tenen fá temps la jornada de vuyt horas, no haventhi motiu racional porque aquesta signan de pitjor condició que aquells. Y' s fixa sobre tot en l' argument de la competencia extrangera que alegan altres industrias per oposarse á la pretensió de las vuyt horas, argument que no té aplicació possible al art de la construcció.

Aquestes rhahons el van moure á accedir desde bon principi á la justa demanda dels operaris, y son las que li inspiran els següents párrafos ab que termina son escrit per tants conceptes notable:

«Ojalá que obreros y patronos se inspiren en un espíritu de noble transigencia, haciéndose cargo los primeros de que el patrono puede noblemente intervenir en la construcción si procura á fuerza de inteligencia, honradez y laboriosidad evitar al operario esfuerzos inútiles y accidentes desgraciados y adquirir por lo tanto en recompensa el interés legal del capital que en ello invierte! Y los patronos tengan siempre presente que en su calidad de jefes de un ejército de operarios de la construcción, su deber les obliga á velar para que no carezcan de lo necesario los que pertenecen al anonimato montón que con su trabajo contribuyen al levantamiento de edificios y no queden condenados á la indigencia los que en la lucha del trabajo por accidentes ó por vejez prematura, se encuentran imposibilitados de ganar el pan para sus hijos. No olvidemos que esos 3,000 operarios que huelgan hoy para alcanzar su bello ideal, proceden legal y correctamente, á pesar de que en sus hogares ha de faltarles muy pronto el pan para sus hijos.

«Evitar en lo posible la desesperación y escenas lamentables, es lo que debemos procurar cuantos nos honramos en pertenecer al ramo de construcción.»

Molt bé, Sr. Marí!

J.

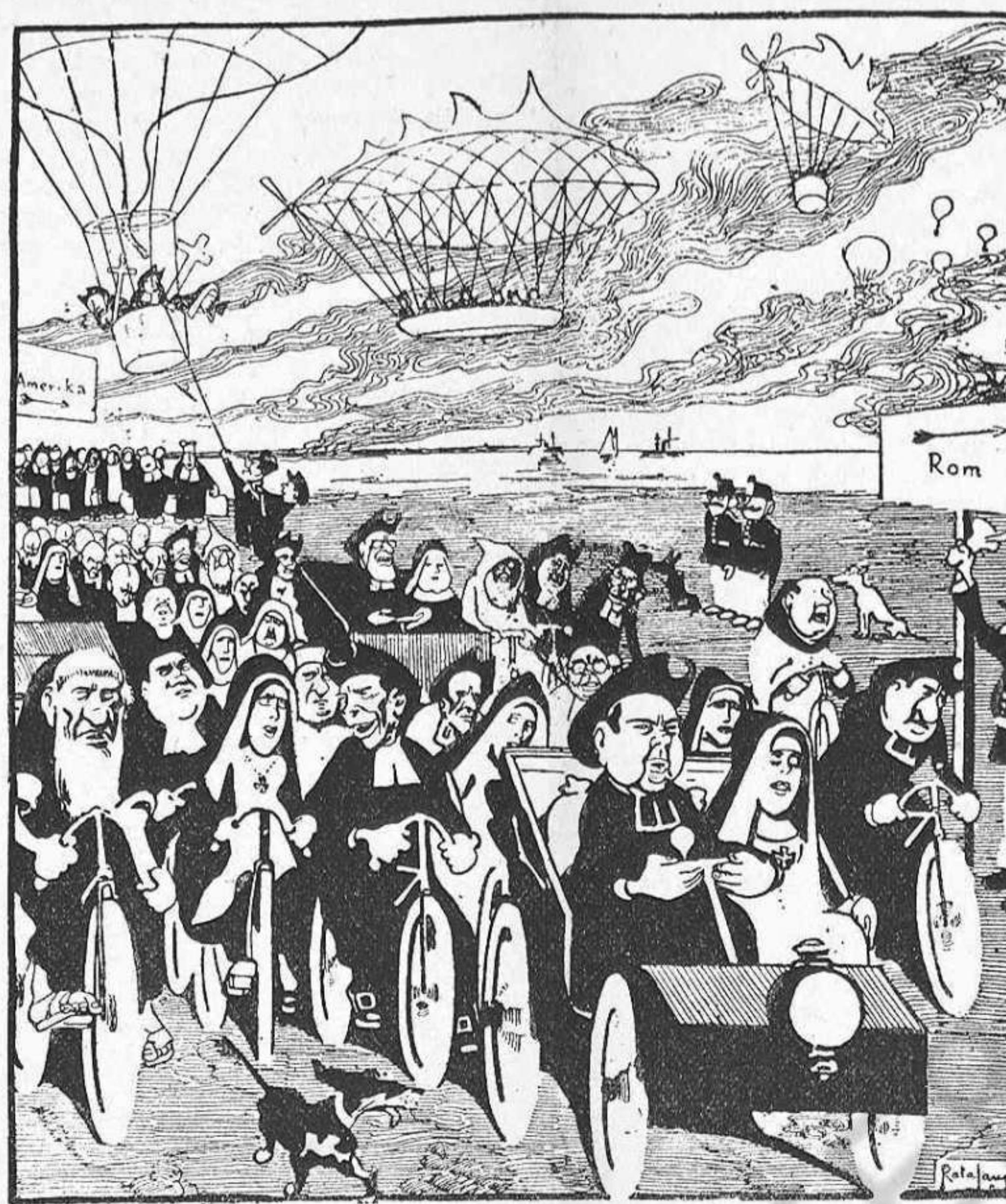
A UN TIPO DELS QU' ABUNDAN

(Y no senyalo á ningú)

Qu' t' entén, qui no t' entén;
no se pas com agafarte
puig sent com ets no 't coneix
ni puch sabé 'ls punts que calsa
gracias á qu' ets un llunàtic
molt carregat de cau ánduls.
Vull fe' estudis del teu cap
y no puch analisarte,
puig si al vespre pensas *cols*
l' endemà ja pensas *rubes*
y pensas *nops* el mitj dia
y *bledas* á mitj tarde
y *xiribias* el vespre
y d' aquest modo 'l temps passas
defensant lo que no entents
senso solta ni sustancia.

Dilluns, erats á un *meetinch*
demanant las vuyt jornadas...
Dinars, á una reunio
entre capellans y fraries.
Dimecres, á rebre 'l bisbe.
Dijous, feyas gara, gara,
als diputats catalans
de la *Veu...* enregollada.
Divendres, feyas brassat
ab en Guimerá á la Rambla.
Dissapte, tú y en Lerroux,

La caricatura al extranger

L' exodo de las Congregaciones.

(Del *Wahre Jacob de Stuttgart*.)

el coix, l' Ardid y algunos otros
fejavu *juerga*, defensant
al pueblo honrado que paga.
Diumente, anavas a missa
portant la dona mudada
y saludant pel camí
á en *Pey Ordeix* y á *l' Ayala*.
Ab aixó, fesme'l favor
de dirme si es molt honrada
la tvo vida política,
ó si tú, igual que molts altres,
parlas de lo que no sabs
y no entens de lo que parlas.
«Qui t' entén, qui no t' entén;
d' aixó s' valen els que 'ns manan!»

SALVADOR BONÀVIA

PASSÉM COMPTES

ONICH bisbe ens han deparat entre la Provïdencia y en Sagasta, per la gracia de Deu!

Al revés de la majoria de la gent, que per lo regular no porta al anar á Montserrat altre propòsit que 'l de xalarse y donar-se uns quants días de bona vida, el Cardenal Casanyas sembla que no més va anarhi per rumiar quin' una 'n faria, que fos ben sonada, al arribar aquí.

De la seva meditació ja deuen saber lo que n' ha sortit: una excomunió en tota regia, fulminada contra 'l progrés, contra la prempsa liberal y especialmente contra nosaltres.

L' espectacle no 'ns ve de nou. ¡N' hem vist tantas ja d' excomunió en nostra llarga pelegrinació sobre la terra! Es una llista que no s' acaba mai.

Hem vist als moros excommunicant als cristians, assegurant en alta veu que aquí no hi ha més deu que Aláh ni més profeta que Mahoma y que tot lo demás es una farsa.

Hem vist als cristians excommunicant als moros, fentlos saber que Mahoma es un ximple y Aláh un impostor, y jurant una y mil vegadas que fora del diuin de Cristo no hi ha salvació possible.

Hem vist als brahmans excommunicant als cristians y als moros, posantlos á tots plegats com un drap brut y declarant formalment que 'ls que no creuen en la trinitat formada per Brahma, Vichnu y Siva son uns desventurats que no van en lloch.

Hem vist als xinos excommunicant als indis, els indis als persas, els persas als russos y els russos á tothom.

Y hem acabat per creure que de totas las extravagancies inventades pel fanatisme universal, la excomunió es la més inofensiva de totes.

Wertheimer ho dit ab tanta concisió com exactitud: «Lo que 'l una religió pensa de l' altra, pensa tú de totes juntes.»

«Quin cas hem de fer d' aquest exèrcit de sacerdots, adoradors els uns del sol, els altres de la lluna, els altres dels mistos de cerilla; aquests vestits de blanch, aquells de vermel, els de més enllà de color de xacolata; insultant els uns als altres, els del Nort tractant de beneysts als del Sur, els d' aquí ri hentse dels d' allá, pero vivint tots á las costellas del país que té la candidés d' escoltar-se'ls? ¿Quin cas hem de ferne, díguinse amichs de Budha, deixables de Lutero, successor de Moisés ó guardians del dràgo sagrat?

Aixó vol dir que la pastoral del bisbe no 'ns ha fet ni fret ni calor ni ha alterat en lo més mínim las nostras costums. A pesar de la seva brivada, creym avuy com ahí que dos y dos fan quatre, que la llana es la pitjor malura dels pobles, que del hort de las supersticions no 'n surt res més qu' escardots, y que de teulades en amunt no hi ha ningú que puig dir sense perill d' equivocarse: Aixó es veritat

y aixó es mentida; fins aquí tot es cert, allá comença l' error.

Comprendem la conducta del nou prelat y fins la trobem justificada. ¿Qué n' havíam d' esperar d' ell? ¿Que 's posés al nostre costat? ¿Que 'ns trobés maccos y bons noys y vingués á colbarar en las nostres columnas?

Cadascú del seu ofici. Si la nostra missió es combatre pels drets del poble y atacar la inmoraltat y 'ls abusos siguin allá hont siguin, la missió del bisbe es defendar el seu establecimiento y procurar que á la vinya del Senyor no s' hi fiqui la filoxera democrática y lliure-pensadora.

Fins aquí considerém lògica y natural la seva conducta. «Opina que nosaltres tenim tractes directes ab l' infern y que la tinta ab qu' escribim procedeix de las calderas de 'n Pere Botero? Fa ben fet de dirlo: al publicar-lo en lletres de motxo, compleix segurament el més elemental dels seus devers.

Pero aquí hi ha un' altra cosa, en la qual es fàcil que 'l senyor bisbe, alterat com està, no hi hagi patrat atenció.

La paga que 'l Estat li dona d' ahont surt? ¿Cóm se reuneix aquest pilot de pesetas que la nació li entrega cada més en recompensa dels seus serveys? Es impossible que 'l prelat ho ignori: aquests diners provenen de lo que nosaltres, vostés, aquests y aquells paguem de contribució. En una paraula, els que donem el sou al senyor bisbe som nosaltres.

Ara bé: ja ha pensat el nostre excomunicador en la extranya situació que aquesta circumstancia li crea? ¿No troba que rebre la paga, més ó menos indirectament, d' una gent per ell tan mal conceptuada, resulta bastant no sé qué?

Lo que al nostre modo de veure procedeix, es que 'l senyor bisbe vagi inmediatament al govern y li digui:

—De la meva assignació com á bisbe de Barcelona rebàxame'n tant ó quant, la part que correspongi á aquests esgarriats liberalots. Treu la proporción de lo qu' ells pagan pel sosteniment de la sede episcopal, y siguin quinze, siguin vint pessetas, descóntamelas. ¡No vull diners sortits de butxacas que de fixo deuenen fer olor de sofre!

Perdoni la franquesa, senyor bisbe; pero dada l' actitud per voté adoptada, aixó es lo que procedeix.

Perque, la veritat, llençar anatemas contra 'ls que contribueixen á formarli la espléndida dotació que del Estat percibeix y després d' aixó seguir cobrant d' ells, ens sembla, y vosté perdoni, d' un eclecticisme no gayre ortodoxo.

En materia de quartos, senyor don Salvador, hi ha fila que molt prim.

¿Ens excomunicà? Està bé: ens dem per excomunicats. Pero tòrnins el ral.

Ja que 'ns té per tan dolents, ja qu' en realitat deixa de ser bisbe nostre, no 'ns obligui á continuar pagantli'l salari.

FANTÁSTICH

LO QUE DIU ELL

RESPUESTA DEL VEHÍ DE MADRIT AL CONTRIBUYENT DE BARCELONA

Afligit amich: Acabo de visita' al *Vell pastor*, cumplint l' encàrrec que 'm feres en el número anterior, y si haig de dirte 'l que sento jutjant pel que hi vist, cla y net, crech que parlá ab aquest *tío* es com picá en ferro fret.

El Sagasta d' avuy díja que 'ns aquell lluyatdó que 'l 68 s' alsava

eridant: *Abaix .. tot alló.*
El seu afany á horas d' ara no es altre que pahir bé, procurar qu' en Canalejas no li espatxi 'l galliné, fer temps perque don d'allons arribi á major d' edat, y detràs meu, el diluvii.

com deya aquell rey trepat. Li ho transmés las tevas queixas, fentli notar que ha promés una infinitat de cosas y encare no ha cumplert res, y l' home ab molta frescura ha dit, bellugant el cap:

—Fill, «las cosas de palacio van despacio», ja se sab.

«Crees tú qu' es bufá y fé ampollas

aixó de salvá un país que fa com qui diu mitj sigle que víu sempre malaltius y que, á copia de manixuas y sangoneras, està que apenas li quedan forças

per d' a tot que sf... y pagá?

Espereu, tingueu cordura,

no pequeño tant d' impacients,

penseu que l' estat d' Espanya

requereix molts miraments,

y deixa fer. Vaig prometreus

salvarvos, y, trabalant

espero poder cumplirlo:

lo que jo no diu es quán.

Breu y ill: que 'l senyor Práxedes,

colometa sense fel,

ab la major *bonhomie*

segueix prenentons el pèl,

é insisteix en sus promeses,

considerant, de segú,

que 'l prometre no fa pobre

ni costa res a ningú.

Lo qu' ell diu: Pels anys que 'm quedan,

siguin quatre, siguin sis,

per que tinc d' anà á amohinarme

volgunt reformá 'l país,

quan lo que aquí s' necessita

ja no son panyos calents,

sino una total reforma,

comensant pels fonaments?

«Qui farà, verbi gracia,

el malalt curat del pit,

si té las camas inútils

y un bras casi consumit?

Perdute per perduts, lo práctich

es tancá 'ls ulls y iá la sort!

«No està escrit? Pues que's compleixi;

embolica que fa fort.

Vet' aquí l' actual programa

del fulano del tipé:

fer veure que 's fa y 's pensa,

y no pensar ni fer re.

da en vā, quan, com succeix a l' hora present, la titulada *gent de bé* ha començat a obrir l' ull, y entre ls qu' en les passades eleccions tan bona ajuda van prestar als regionalistes, suman ja més els desenganyats y 'ls desconfiats, que 'ls entusiastas.

La forsa del *dívin* Vallés radica, com sab tothom, en la seva quincalleria tribunicia. Pero no es fàcil qu' en la present ocasió, y anant ab las companyías que ha arreplegat, s' atreveixi a plantar parada. La nova joguina de l' aliança estreta y exclusiva del federalisme ab el regionalisme perdigot, no té cap crèdit entre la immensa majoria dels federalistes fidels a la democracia y a la República y que no estan en el cas de renegar de las honradas y constants tradicions del seu partit.

En quant als carlins de Barcelona, may s' han distingit ni per la seva aptitud electoral, ni pels seus entusiastas per las lluytas dels comicis.

De manera que la conxorxa estaria perduda com Rosas, si no contés, com s' assegura que conta, ab un element valiosissim en aquesta classe de bregas: ab l' apoyo eficás y decidit de 'n Pláns y Casals, ab tota la seva cäfia de prestidigitadors y tupinaires. Si bé es veritat que oficial y ostensiblement el gran cacich no pendrà part en las proximas eleccions de regidors, de sota má hi ha qui diu, y no sense fonament, qu' está resolt a abocar sach y peras en favor dels regionalistes.

—Primer ells—diuen que ha dit—que al fi blas sonan de monàrquichs y catòlichs, que no 'ls republians, enemicos del régime y de la santa religió.

Y en aquest concepte, 'ls suposan disposits no sols á ferlos coneixedors de tots els secrets de las llistas del cens perque estiguin en condicions d'aprofitarlos, sino també á posar á la seva disposició als tupinaires més pràctichs en el tripijoch de las urnas y més bragats y desvergonyits en materia de violencies y atentats.

No son tan llunyanas las eleccions de regidors pera veure ó no confirmada á la plena llum del sol, aqueixa monstruosa inteligencia, secretament pactada, pero no ab tanta reserva que no s' haja arribat á traslluir.

Tal vegada l' hereu Pantorriiles, que la sab molt llarga y no s' para en escrúpuls, al prestar son poderós auxili als *perdigots*, se proposa acabarlos d' ensorlar, fent que la gent de sa casa se 'n aparti fastigada, al veure que al últim s' han convertit en auxiliars d' ells, els mateixos á qui, en las passadas

eleccions de diputats á Corts tan varen combatre al crit de «Guerra á mort al caciquisme!»

Perque 'ls *perdigots*, com aquell que s' ofega, son capassos de azafarse á n' aquest clan rudent; y l' hereu Pantorriiles sab de cert que si s' hi agafan hi deixarán els dits.

La intel·ligència entre 'l caciquisme conservador y *La Perdiu* y 'ls seus consocis està patentisada en un fet molt eloquent y que no podrà menos de cridar l' atenció del públich, per mica que s' hi fixi.

Quan las passades eleccions, els que á títol de combatre al caciquisme, varen lograr treure de *llurs cassetes* á tanta gent de bé, varen desfogarse contra 'ls tupinaires de 'n Pláns y Casals, prometent y jenant que no 'ls la durfan al moli.

—N' hem de fer un escarmish—deyan—que ser veixi pera sempre més de saludable temor als tunos y de reconfort als ciutadans honrats.

Y á tal efecte, en *La Perdiu* citavan minuciosa ment la perpetració de diversos delictes, ab lo nom y las senyas dels delinqüents, de tots els quals ne tenien multitud d' elements acusadors que feyan proba plena.

Ara bé: fora de aquella campanya de quatre días, més propia de donetas que d' homes masclles, recomanant á la gent que no anés á comprar á la botiga de 'n Pantorriiles. Estaria bé que als que en las próximes eleccions tant vos han de servir y dels quals tant n' espereu, els inhabilitessiu portantlos als tribunals.

Cuidado, que segons deyan llavoras, ho tenian tot: probas més que suficients, advocats y procuradors en abundancia que's prestavan á servirlos d' amich, y diners de sobras pera portar la cosa per la tremenda y fins al cap de vall. Als que van gastar més de 30 mil duros pera treure quatre diputats á Corts, què 'ls havíen de importar gastar-se'n 30 mil més, pera netejar per sempre més els comicis, fent un bon escarmish dels que 'ls embrutan?

Donchs res: á horas d' ara no s' han gastat ni un céntim per un full de paper sellat. ¿Per qué?

Senzillament perque la veu secreta del càcul, ja llavoras es devia dir:—Cuidado, noys, que tota aquesta trepa, que avui vos ha fet veure la padrinà, un altre dia, tal vegada molt prompte, us podrà servir. Y aquest dia ha arribat.

—Per què?

Senzillament perque la veu secreta del càcul, ja llavoras es devia dir:—Cuidado, noys, que tota aquesta trepa, que avui vos ha fet veure la padrinà, un altre dia, tal vegada molt prompte, us podrà servir.

Y aquest dia ha arribat.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.

El caciquisme pantorriilesch, en las próximas eleccions, té l' encàrrec de fer caure la balanza á favor dels *perdigots*, al únic y sant objecte de reventar als republicans, sense reparar ab els medis.

Cacichs y perdigots están á la mateixa altura.</